

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 22 czerwca 2022 r.

WK-I.431.1.10.2022

Pan
Maciej Błachnio
Wójt Gminy Sobolew

Urząd Gminy w Sobolewie
ul. Rynek 1
08-460 Sobolew

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej², kontrolerzy Paulina Domagała – inspektor wojewódzki oraz Iwona Parys - starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Kontroli Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, przeprowadzili w dniach od 24 stycznia do 4 lutego 2022 r. kontrolę problemową w Urzędzie Gminy w Sobolewie, z siedzibą przy ul. Rynek 1, 08-460 Sobolew.

Kontrolą objęto stan realizacji zadań z zakresu administracji rządowej w zakresie prowadzenia ewidencji ludności, w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 11 stycznia 2022 r.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z 6 kwietnia 2022 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń, przekazuję Panu Wójtowi wystąpienie pokontrolne.

W kontrolowanym okresie przyjęto 170 zgłoszeń pobytu stałego³, 47 zgłoszeń pobytu czasowego⁴, 20 zgłoszeń wymeldowania z miejsca pobytu stałego obywateli polskich, 7 zgłoszeń wymeldowania z miejsca pobytu czasowego obywateli polskich, a także 30 wniosków

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2022 r. poz. 135, ze zm.).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224.).

³ W tym 169 zgłoszeń pobytu obywateli polskich i 1 zgłoszenie pobytu cudzoziemca.

⁴ W tym 44 zgłoszenia pobytu obywateli polskich i 3 zgłoszenia pobytu cudzoziemców.

o udostępnienie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL. Wydano z urzędu 170 zaświadczeń o zameldowaniu na pobyt stały, a na wniosek przy zameldowaniu – 3 zaświadczenia o zameldowaniu na pobyt czasowy. W okresie kontrolowanym wydano również 9 decyzji administracyjnych w sprawach meldunkowych.

W okresie objętym kontrolą nie wpłynęły do organu zgłoszenia wymeldowania z pobytu stałego lub czasowego cudzoziemców, zgłoszenia wyjazdu poza granice Rzeczypospolitej Polskiej oraz zgłoszenia powrotu z wyjazdu poza granice Rzeczypospolitej Polskiej trwającego dłużej niż 6 miesięcy. Do organu nie wpłynęły również wnioski o wydanie zaświadczenia zawierającego opis danych przetwarzanych w rejestrze mieszkańców lub rejestrze PESEL, o których mowa w art. 45 ustawy o ewidencji ludności⁵. Nie wydawano decyzji administracyjnych o odmowie udostępnienia danych jednostkowych z rejestru mieszkańców i z rejestru PESEL.

Kontroli poddano 10 zgłoszeń pobytu obywateli polskich⁶, 4 zgłoszenia pobytu cudzoziemców⁷, 10 zgłoszeń wymeldowania obywateli polskich⁸, 5 wniosków o udostępnienie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców lub rejestru PESEL, 2 zaświadczenia o zameldowaniu na pobyt czasowy wydane na wniosek oraz 3 wydane decyzje administracyjne w sprawach meldunkowych.

Poddane kontroli zgłoszenia pobytu oraz zgłoszenia wymeldowania złożone zostały na formularzach zgodnych z wzorami określonymi w załącznikach nr 1, 2, 3, 4 do rozporządzenia w sprawie określenia wzorów i sposobu wypełniania formularzy stosowanych przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego⁹ i zawierały wszystkie wymagane dane. Wydane z urzędu zaświadczenia o zameldowaniu na pobyt stały wydane zostały niezwłocznie, z zachowaniem terminu określonego w art. 217 § 3 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego¹⁰, w każdym przypadku w dniu przyjęcia zgłoszenia pobytu¹¹. Zaświadczenia o zameldowaniu na pobyt czasowy wydawane na wniosek przy zameldowaniu zostały wydane niezwłocznie, były zgodne z obowiązującym wzorem oraz kompletne. We wszystkich przypadkach poddanych kontroli prawidłowo udokumentowano doręczenie wydawanych zaświadczeń. Ponadto

⁵ Ustawa z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2022 r. poz. 1191).

⁶ W tym 5 zgłoszeń pobytu stałego i 5 zgłoszeń pobytu czasowego.

⁷ W tym 1 zgłoszenie pobytu stałego i 3 zgłoszenia pobytu czasowego.

⁸ W tym 5 zgłoszeń wymeldowania miejsca pobytu stałego i 5 zgłoszeń wymeldowania z miejsca pobytu czasowego.

⁹ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie określenia wzorów i sposobu wypełniania formularzy stosowanych przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego (Dz. U. poz. 2411, ze zm.).

¹⁰ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735, ze zm.), dalej k.p.a.

¹¹ Osoby dokonujące zgłoszenia potwierdziły pisemnie otrzymanie zaświadczenia.

za wydanie zaświadczeń wydawanych na wniosek pobrano opłatę skarbową w prawidłowej wysokości.

Udostępnianie danych w trybie jednostkowym z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL następowało na podstawie wniosków złożonych przez uprawnione podmioty, określone w art. 46 ust. 1 pkt 1 i 3 oraz ust. 2 pkt 1 ustawy o ewidencji ludności, po wykazaniu interesu prawnego. W przypadku wszystkich badanych spraw udostępnienie danych nastąpiło nieodpłatnie¹².

Wszystkie poddane badaniu postępowania w sprawach meldunkowych wszczęte zostały na wniosek osób uprawnionych, po uiszczeniu opłaty skarbowej w wysokości określonej w części I poz. 53 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej¹³. Decyzje w sprawach meldunkowych wydane zostały zgodnie z właściwością miejscową i rzeczową organu, z zachowaniem terminów określonych w art. 35 § 3 k.p.a. i doręczone za pokwitowaniem, zgodnie z wymogami określonymi w art. 39 oraz art. 46 § 1 k.p.a.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Udostępnienie w 2 przypadkach danych jednostkowych z rejestru mieszkańców niezgodnie z żądaniem podmiotu określonym we wniosku, poprzez udostępnienie danych wykraczających poza zakres żądania wnioskodawcy. Zgodnie z art. 46 ustawy o ewidencji ludności podmiotom w nim określonym udostępnia się dane w zakresie niezbędnym do realizacji ich ustawowych zadań, stąd organ może udostępnić wyłącznie dane, o które wnioskuje podmiot uprawniony¹⁴.
2. Niezamieszczenie w 3 poddanych kontroli decyzjach o umorzeniu postępowania w sprawie wymeldowania z miejsca pobytu stałego – pouczenia o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania, pomimo wymogu w tym zakresie określonego w art. 107 § 1 pkt 7 k.p.a. W konsekwencji strony nie zostały poinformowane o przysługującym im uprawnieniu w przewidzianej prawem formie.

Ponadto w wyniku kontroli ustalono, że:

- w 3 poddanych kontroli decyzjach i zawiadomieniach o wszczęciu na wniosek postępowania w sprawie wymeldowania z miejsca pobytu stałego – błędnie wskazano datę wszczęcia postępowania, określając ją na dzień sporządzenia zawiadomienia o wszczęciu

¹² Dla podmiotów, o których mowa w art. 46 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1, w związku z art. 54 ustawy o ewidencji ludności.

¹³ Ustawa z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1923, ze zm.).

¹⁴ O ile nie zachodzą przesłanki odmowy udostępnienia danych osobowych.

postępowania¹⁵, pomimo że zgodnie z art. 61 § 3 k.p.a. – datą wszczęcia postępowania na żądanie strony jest dzień doręczenia żądania organowi administracji publicznej. W konsekwencji strony zostały wprowadzone w błąd w zakresie faktycznej daty wszczęcia postępowania;

- spełniając wymóg określony w art. 10 k.p.a. – w 3 zawiadomieniach o wszczęciu postępowania w sprawie o wymeldowanie z miejsca pobytu stałego zamieszczono prośbę o wypowiedzenie się w sprawie¹⁶ o charakterze wezwania zamiast pouczenia o możliwości wypowiedzenia się przed wydaniem decyzji co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań¹⁷;
- w 3 przypadkach nie poinformowano wnioskodawców o możliwości złożenia wniosku o zwrot opłaty skarbowej w związku z umorzeniem postępowania w sprawie wymeldowania z miejsca pobytu stałego, pomimo że zgodnie z art. 9 ust. 1 i 2 ustawy o opłacie skarbowej: *„Opłata skarbową podlega zwrotowi (...) jeżeli mimo zapłacenia opłaty nie dokonano czynności urzędowej (...). Zwrot opłaty skarbowej następuje na wniosek.”*. Zaniechaniem powyższym naruszono zasadę określoną w art. 9 k.p.a., zgodnie z którym *„Organy czuwają nad tym, aby strony (...) nie poniosły szkody z powodu nieznamomości prawa, i w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskazówek.”*. Zaniechanie tego rodzaju może skutkować nieskorzystaniem przez wnioskodawcę z przysługującego mu uprawnienia¹⁸;
- w poddanych badaniu zgłoszeniach pobytu stałego w aktach spraw nie znajdowały się egzemplarze aktowe wydanych zaświadczeń, o których mowa w art. 32 ust. 1 ustawy o ewidencji ludności. Ich brak uniemożliwił weryfikację danych pod kątem zgodności z art. 32 ust. 3 ustawy o ewidencji ludności oraz właściwej podstawy prawnej.

Przedstawiając powyższe informuję, że realizację zadania z zakresu prowadzenia ewidencji ludności ocenia się **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

¹⁵ Zawiadomienia o wszczęciu postępowania sporządzono w dacie późniejszej aniżeli data wpływu do urzędu gminy wniosku o wymeldowanie.

¹⁶ W charakterze strony, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia.

¹⁷ Zgodnie z wyjaśnieniami pisemnymi osoby upoważnionej do ich udzielania w trakcie kontroli – prośba o wypowiedzenie się w sprawie w charakterze strony stanowiła spełnienie wymogu zawartego w art. 10 k.p.a., a w sprawach nie zachodziła konieczność wzywania stron do złożenia wyjaśnień w trybie art. 50 § 1 k.p.a.

¹⁸ Zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy o opłacie skarbowej – opłata skarbową nie podlega zwrotowi po upływie pięciu lat licząc od końca roku, w którym dokonano zapłaty opłaty.

Mając na uwadze powyższe ustalenia, zobowiązuję Pana Wójta do podjęcia działań w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości, a w szczególności do:

1. Udostępniania danych jednostkowych z rejestru mieszkańców zgodnych z żądaniem uprawnionego podmiotu określonym we wniosku i niewykraczających poza zakres żądania wnioskodawcy.
2. Zamieszczania w decyzjach o umorzeniu postępowania w sprawach meldunkowych – pouczenia o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania, zgodnie z wymogami określonymi w art. 107 § 1 pkt 6 i 7 k.p.a.

Ponadto zwracam uwagę na konieczność:

- właściwego określania w zawiadomieniach o wszczęciu postępowania oraz decyzjach wydawanych w sprawach meldunkowych – daty wszczęcia postępowania na wniosek, tj. z uwzględnieniem dyspozycji określonej w art. 61 § 3 k.p.a.;
- poprawnej realizacji obowiązku określonego w art. 10 k.p.a., dotyczącego umożliwienia stronom wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań;
- informowania wnioskodawcy o możliwości złożenia wniosku o zwrot opłaty skarbowej w związku z umorzeniem postępowania w sprawie meldunkowej, mając na uwadze postanowienia art. 9 ust. 1 i 2 ustawy o opłacie skarbowej oraz zasadę wyrażoną w art. 9 k.p.a.;
- sporządzania egzemplarzy aktowych wydawanych zaświadczeń, o których mowa w art. 32 ust. 1 ustawy o ewidencji ludności, zgodnie z § 60 ust. 4 instrukcji kancelaryjnej.

Przedstawiając powyższe informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze oraz zobowiązuję Pana Wójta na podstawie art. 49 ww. ustawy do przekazania, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

*Z up. Wojewody Mazowieckiego
Artur Subda
Dyrektor Wydziału Kontroli*